

DISCLAIMER

The present version of the national guideline has been accepted by the President of the CPVO for its use in technical examinations carried out on behalf of the CPVO or for the take-over of reports serving as a basis for a CPVO decision.

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

METODYKA BADANIA
ODRĘBNOŚCI, WYRÓWNANIA I TRWAŁOŚCI (OWT)
ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH

Koniczyna biała

Trifolium repens L.

OWT/KBM.2020

Słupia Wielka, maj 2020

CENTRALNY OŚRODEK BADANIA ODMIAN ROŚLIN UPRAWNYCH
Słupia Wielka 34, 63-022 Słupia Wielka

tel. 61 285 23 41 do 47
faks: 61 285 35 58
e-mail: sekretariat@coboru.gov.pl
www.coboru.gov.pl

Dyrektor
prof. dr hab. Edward S. Gacek

Z-ca dyr. ds. badawczo-doświadczalnych
mgr inż. Marcin Behnke

Zakład Badania i Oceny OWT odmian
Kierownik
mgr inż. Marcin Król

Pracownia OWT Odmian Roślin Uprawnych
oraz Oceny Tożsamości i Czystości Odmianowej
Kierownik
dr inż. Karolina Lenartowicz

Opracowanie
mgr inż. Anna Taranczewska

Redakcja merytoryczna
mgr inż. Marcin Król

Zatwierdzam

***Wszelkie prawa zastrzeżone.
Każda reprodukcja lub adaptacja całości
bądź części niniejszej publikacji
wymaga pisemnej zgody COBORU***

I. PRZEDMIOT METODYKI

Metodyka badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) koniczyny białej jest metodyką własną COBORU i stosuje się ją do przeprowadzania badań OWT wszystkich odmian ozdobnych koniczyny białej (*Trifolium repens* L.).

II. OBOWIĄZYWANIE METODYKI

Metodyka obowiązuje od sezonu wegetacyjnego 2020.

III. PROWADZENIE BADAŃ

1. Tworzenie kolekcji

Dla celów ustalenia odrębności odmian kandydujących powinny być utrzymywane kolekcje odmian. Kolekcja może zawierać zarówno „żywy” materiał jak i informacje opisowe oraz zdjęcia. Wytyczne dotyczące tworzenia i utrzymywania kolekcji zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.

2. Wymagania dotyczące materiału siewnego dostarczanego do badań

Materiał roślinny jest dostarczany do badań w formie młodych roślin. Materiał roślinny powinien być wizualnie zdrowy, żywotny, niezaatakowany przez szkodniki lub choroby. Zakazane jest stosowanie regulatorów wzrostu. Do dostarczonego materiału roślinnego musi być dołączona niezbędna dokumentacja zawierająca informacje o hodowcy, gatunku, nazwie hodowlanej odmiany, a w przypadku zgłoszenia odmiany w celu uzyskania wspólnotowej ochrony prawnej odmian, zapis „na prośbę CPVO”.

Termin dostarczania materiału roślinnego: od 15 marca do 15 kwietnia;

Ilość dostarczanego materiału: 20 młodych roślin uprawianych w pojemnikach;

3. Czas trwania badań

Badanie odmiany obejmuje minimum jeden sezon wegetacyjny.

4. Przeprowadzanie obserwacji

Wszystkie obserwacje określone przez pomiar lub liczenie pojedynczych roślin odmian rozmnażanych wegetatywnie powinno być wykonane na 10 roślinach lub częściach z 10 roślin. Pozostałe obserwacje na wszystkich obserwowanych roślinach, pomijając rośliny nietypowe. Przeprowadzenie obserwacji służących sporządzeniu opisu odmiany wykonuje się na dobrze rozwiniętych roślinach lub ich częściach, typowych dla odmiany. Obserwacje barw poszczególnych elementów roślin wykonuje się w oparciu o katalog barw RHS Colour Chart, wyd. Londyn.

IV. KRYTERIA PODEJMOWANIA DECYZJI

1. Odrębność

Odmiana badana przed wpisaniem do Księgi Ochrony Wyłącznego Prawa do będzie uznana za odrębną, jeżeli spełnia wymagania zgodnie z uregulowaniami obecnie obowiązującej ustawy o nasiennictwie lub ustawy o ochronie prawnej odmian roślin.

Zalecana metoda obserwacji cech do celów oceny odrębności jest wskazana w kolumnie czwartej tabeli cech.

2. Wyrównanie

W przypadku obserwacji wizualnych wyrównanie jest oceniane w oparciu o występowanie roślin nietypowych. Do oceny wyrównania stosuje się standard populacyjny 1% i prawdopodobieństwo przyjęcia co najmniej 95%. Odmiana kandydująca rozmnażana wegetatywnie będzie uznana za wystarczająco wyrównaną, jeżeli liczba roślin nietypowych nie przekracza liczby wskazanej w tabeli poniżej.

Liczba roślin badanych	Dopuszczalna liczba roślin nietypowych
6 - 35	1

Do oceny wyrównania w odmian rozmnażanych generatywnie stosuje się względny standard wyrównania. Zmienność roślin badanej odmiany nie powinna przekraczać zmienności roślin odmian służących do porównania.

3. Trwałość

Odmiana będzie uznana za wystarczająco trwałą, jeżeli nie ma dowodu na brak jej wyrównania. W razie wątpliwości trwałość może być sprawdzona poprzez badanie nowej próby, aby upewnić się, że rośliny wyrosłe z nowo dostarczonej próby materiału siewnego wykazują te same cechy, co rośliny z dostarczonej do badań próbie pierwotnej.

V. CECHY OBOWIĄZUJĄCE W BADANIACH OWT I STOSOWANE DO PRZYGOTOWANIA URZĘDOWGO OPISU ODMIANY

1. Wprowadzenie

Gdy metoda obserwacji jest przypisana do cechy, pierwsza litera skrótu zależy od tego, czy podejmowane działanie jest wizualną obserwacją (V) czy pomiarem (M).

Druga litera skrótu (G albo S) określa liczbę obserwacji, jaką specjalista przypisuje do każdej odmiany.

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany stosowana jest pojedyncza obserwacja grupy składającej się z nieokreślonej liczby roślin, to mówimy o obserwacji wizualnej lub pomiarze wykonywanym na grupie roślin, dlatego przypisujemy literę G (VG lub MG).

Jeżeli specjalista wykonuje więcej niż jedną obserwację grupy roślin i ostatecznie uzyskujemy tylko jedną ocenę końcową dla odmiany, wtedy przydzielamy literę G (np. pomiar długości roślin na poletku MG, obserwacja wizualna intensywności zielonej barwy liści na poletku VG).

Jeżeli do oceny przejawu cechy u odmiany jest konieczne, żeby obserwować określoną liczbę pojedynczych roślin, przypisujemy literę S (VS lub MS). Dane z pojedynczych roślin są zbierane dla odmiany do dalszych obliczeń, które ostatecznie określają odmianę (np. pomiar długości liści - MS, wizualna obserwacja pokroju pojedynczych roślin - VS).

Typ obserwacji

- MG pojedynczy pomiar grupy roślin lub części roślin
- MS pomiar pojedynczych roślin lub ich części
- VG jednorazowa obserwacja grupy roślin lub ich części
- VS obserwacja pojedynczych roślin lub ich części

Typ cechy

- QL cecha jakościowa
- QN cecha ilościowa
- PQ cecha pseudojakościowa
- (+) dodatkowe objaśnienie cechy w załączniku
- (*) cecha ważna dla harmonizacji opisów, określana zawsze i uwzględniana w opisie odmiany
- G cecha do grupowania odmian

2. Tabela cech

Tabela zawiera cechy stosowane w badaniu odrębności, wyrównania i trwałości odmian ozdobnej koniczyny białej oraz wykorzystywane do sporządzenia opisu odmiany.

TABELA CECH OZDOBNEJ KONICZYNY BIAŁEJ
TABLE OF CHARACTERISTICS OF ORNAMENTAL WHITE CLOVER

Lp. No.	CPVO UPOV		Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
1				Roślina: wysokość <i>Plant: height</i>		
			MS	niska <i>short</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i> wysoka <i>tall</i>		5 7
2				Roślina: szerokość <i>Plant: width</i>		
			MS	wąska <i>narrow</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i> szeroka <i>broad</i>		5 7
3				Roślina: pokrój <i>Plant: growth habit</i>		
			MS	półwzniesiony <i>semi-erect</i>		3
			QN	pośredni <i>intermediate</i> półleżący <i>semi-prostrate</i>		5 7
4				Roślina: liczba kwiatostanów <i>Plant: number of inflorescences</i>		
			VG	mała <i>few</i>		3
			QN	średnio <i>medium</i> duża <i>many</i>		5 7

Lp. No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note		
5				Roślina: gęstość ulistnienia <i>Plant: density of foliage</i>				
				VG			luźna <i>loose</i>	3
				QN			średnia <i>medium</i>	5
				gęsta <i>dense</i>		7		
6				Roślina: długość kwitnienia <i>Plant: period of flowering</i>				
							krótka <i>short</i>	3
							średnia <i>medium</i>	5
				długa <i>long</i>		7		
7				Łodyga: długość międzywęzła <i>Stem: internode length</i>				
				MS			krótkie <i>short</i>	3
				QN			średnie <i>medium</i>	5
				długie <i>long</i>		7		
8				Łodyga: grubość międzywęzła <i>Stem: internode thickness</i>				
				MS			cienkie <i>thin</i>	3
				QN			średnie <i>medium</i>	5
				grube <i>thick</i>		7		
9				Liść: długość ogonka liściowego <i>Leaf: length of petiole</i>				
				MS			krótki <i>short</i>	3
				QN			średni <i>medium</i>	5
				długi <i>long</i>		7		

Lp. No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
10				Liść: grubość ogonka liściowego <i>Leaf: thickness of petiole</i>		
			MS	cienki <i>thin</i>		3
			QN	średni <i>medium</i> gruby <i>thick</i>		5 7
11				Liść: długość środkowego listka <i>Leaf: length of median leaflet</i>		
			MS	krótki <i>short</i>		3
			QN	średni <i>medium</i> długi <i>long</i>		5 7
12				Liść: szerokość środkowego listka <i>Leaf: width of median leaflet</i>		
			MS	wąski <i>narrow</i>		3
			QN	średni <i>medium</i> szeroki <i>broad</i>		5 7
13			(c)	Liść: stosunek długości do szerokości środkowego listka <i>Leaf: ratio of length to width of median leaflet</i>		
			MS	mały <i>small</i>		3
			QN	średni <i>medium</i> duży <i>large</i>		5 7

Lp. No.	CPVO UPOV		Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
14				Liść: barwa podstawowa blaszki liściowej <i>Leaf: main colour of leaf blade</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	biało-zielona <i>white-green</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielono-brązowa <i>green-red</i>		4
				brązowo-czerwona <i>brown-red</i>		5
				bordowo-czerwona <i>maroon red</i>		6
15				Liść: intensywność barwy podstawowej blaszki liściowej <i>Leaf: intensity of main colour of leaf blade</i>		
			VG	jasna <i>light</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
16				Liść: barwa drugorzędna blaszki liściowej <i>Leaf: secondary colour of leaf blade</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	biało-zielona <i>white-green</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielono-brązowy <i>green-red</i>		4
				brązowo-czerwona <i>brown-red</i>		5
				bordowo-czerwona <i>maroon red</i>		6
			brązowa <i>brown</i>		7	

Lp. No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
17				Intensywność barwy drugorzędnej blaszki liściowej <i>Leaf: Intensity of secondary colour of leaf blade</i>		
			VG	jasna <i>light</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				ciemna <i>dark</i>		7
18				Liść: widoczność znaczka liściowego <i>Leaf: prominence of leaf marks</i>		
			VG	brak lub bardzo słaba <i>absent or very weak</i>		1
			QN	słaba <i>weak</i>		3
				średnia <i>medium</i>		5
				silna <i>strong</i>		7
19				Liść: barwa znaczka liściowego <i>Leaf: colour of leaf mark</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	różowa <i>pink</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielonobrazowa <i>green brown</i>		4
				brązowoczerwona <i>brown red</i>		5
				czerwona <i>red</i>		6
20				Liść: intensywność barwy znaczka liściowego <i>Leaf: intensity of colour of leaf mark</i>		
			VG	jasna <i>light</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				ciemna <i>dark</i>		7

Lp. No.	CPVO UPOV		Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena Note
	nr CPVO No.	nr UPOV No.				
21				Liść: barwa znaczka sercowego <i>Leaf: colour of heart mark</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	biało-zielona <i>white-green</i>		2
				zielona <i>green</i>		3
				zielono-brązowy <i>green-red</i>		4
				brązowo-czerwona <i>brown-red</i>		5
				bordowo-czerwona <i>maroon red</i>		6
22				Liść: intensywność barwy znaczka sercowego <i>Leaf: intensity of colour of heart mark</i>		
			VG	jasna <i>light</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
23				Listek: barwa nerwu głównego <i>Leaf: colour of midrib</i>		
			VG	biała <i>white</i>		1
			PQ	zielona <i>green</i>		2
				czerwona <i>red</i>		3
24				Kwiatostan: długość szypuły <i>Inflorescence: length of peduncle</i>		
			MS	krótka <i>short</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
			długa <i>long</i>		7	

Lp. No.	CPVO nr CPVO No.	UPOV nr UPOV No.	Stadium Typ obserw. Typ cechy	Określenie i przejaw cechy <i>Characteristic and state of expression</i>	Odmiany przykładowe <i>Example varieties</i>	Ocena <i>Note</i>
25			(c)	Kwiatostan: grubość szypuły <i>Inflorescence: thickness of peduncle</i>		
			VG	cienka <i>thin</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				gruba <i>thick</i>		7
26				Kwiatostan: średnica <i>Inflorescence: diameter</i>		
			MS	mała <i>small</i>		3
			QN	średnia <i>medium</i>		5
				duża <i>large</i>		7

VI. DOKUMENTACJA

Wykaz dokumentów stanowiących dokumentację doświadczenia OWT w jednostce prowadzącej badania zawiera aktualne zarządzenie dyrektora COBORU w sprawie badania **odrębności, wyrównania i trwałości (OWT) odmian.**

Do dokumentacji sporządzanej dla odmian, które ukończyły badania OWT należy dołączyć dokumentację fotograficzną zawierającą zdjęcia:

- całej rośliny,
- liścia.

Terminy przekazywania dokumentacji do Centrali COBORU zawiera „Terminarz dostarczania do COBORU wyników badań i doświadczeń OWT” opracowywany corocznie przez Zakład Badania i Oceny Odrębności, Wyrównania i Trwałości Odmian.